

ypač

Pirmas mėnuo tik 1,09 €

<

Delfi › Nuomonių ringas › Politiko akimis
2019.02.06 14:18

Mindaugas Puidokas. Ar nekyla nauji „auksiniai“ projektai už kariams ir gynybai skirtus pinigus? (88)

Mindaugas Puidokas, Seimo LVŽS frakcijos narys

Mindaugas Puidokas
FOTO: DELFI / KAROLINA PANSEVIČ

rT

Kariškiai nėra ta socialinė grupė, kuri būtų linkusi skųstis be reikalo. O ir gynybos sritis nėra ta, kurioje viešumas visuomet yra vertybė. Visgi, į mane neseniai kreipėsi didžiausios mūsų šalies karių interesus ginančios organizacijos – VšĮ „Karių teisių gynimo centras“ steigėjai Laimonas Jakas ir Alvydas Jokšas. Jie pateikė daug nerimą keliančių faktų tiek apie iššūkius, kylančius kariams derinant savo profesines ir šeimynines pareigas, tiek ir apie nerimą keliančias tendencijas mūsų šalies kariuomenėje.

CAMELIA VAISTINĖ

VOLTAREN EMULGEL
23.2mg/g gelis, 50 g

Nereceptinis vaistinis preparatas nuo sąnarių ir raumenų skausmo

4,99€

Informacija apie vaistą

Pasiūlymas galioja iki 2024 05 31, (su „Mažų kainų“ kortele) ir Akcijos nesumuojamos. Prekės ribotas.

REKLAMA

Apple Mac

- ✓ Lengvai
- ✓ Galingai
- ✓ Nuostabiai

Taip, „Mac“ gali tai.

Įsigyk dabar

MacBook Air (M2)

nuo **29⁹⁹ €**/mėn. arba **1149 €**
su Topo Flex prenumerata

Pasiūlymas galioja iki 2024-05-23 „Topo klubo“ nariams. Nuolaidos ir kitos naudos nesumuojamos. Prekių kiekis ribotas. Taikomas valstybės nustatytas laikmenos mokestis. „Topo centras“ pasilieka teisę keisti pasiūlymo sąlygas. TOPO KLUBO naudų taisyklės skelbiamos www.topocentras.lt/topoklubas.

TOPO CENTRAS **euronics** GROUP

Norintiems su šia tema susipažinti išsamiau rekomenduoju perskaityti visą Europos karinių organizacijų ir profesinių sąjungų (Euromil) lietuviškojo padalinio – Karių teisių gynimo centro – parengtą pranešimą, o šiame straipsnyje pasidalinsiu keletu esminių karių teisių gynėjų įvardintų problemų.

Karių problemos be kamufliažo

Pradžiai, pirmoji problema, su kuria susiduria kiekvienas atsargos karys ir savanoris. Net ir turintys šeimas – laikas nuo laiko yra šaukiami į mokymus. Logiška tvarka – įgūdžiai užsimiršta, o ir karo technologijos bei strategijos nestovi vietoje. Deja, tokiuose mokymuose dalyvaujantiems atsargos kariškiams iš esmės nėra kompensuojama. Sutinku, kario profesijai labai svarbu patriotizmas. Tačiau kaip atsitiko, kad valstybė, parengusi karį, jo karinio pasirengimo lygio palaikymą palieka gyvą tik patriotizmu? Nenuostabu, jog daugeliui karių kyla klausimas – o kodėl jie turi aukoti savo laiką Tėvynės saugumo stiprinimui, mainais geriausiu atveju gaudami vien tik padėką?

REKLAMA

ŠALINA MĖŠLUNGĮ
MAŽINA RAUMENŲ
ĮTAMPĄ

Judėk laisvai!

MAGNESIUM
Diasporal

DAUGIAU ➔

Apie tai, kas atsitiks, jei vienas vaiką auginantis atsargos karys ar savanoris bus pašauktas į mokymus, nenoriu nė spėlioti, ypač dabartiniame šioje srityje vyraujančiame teisiniame ir administraciniame chaose. O juk tai gyvi žmonės ir jų likimai mums turi rūpėti!

Ar žinote, kad kariams dažnai tenka dirbti viršvalandžius? Neretai ir po 12–14 valandų per parą. Gal ir nieko keisto – karo tarnyba turi savo specifiką ir dėl tokios specifikos ją ne visuomet įmanoma planuoti iš anksto. Tačiau kažin kodėl, priešingai nei kitiems šalies gyventojams, kariams už viršvalandžius nėra kompensuojama – nei pinigais, nei papildomu poilsiu. Nenuostabu, kad toks tarnybos krūvis atsiliepia šeimyniniame gyvenime, krenta motyvacija toliau tęsti karo tarnybą, nekalbant jau apie šeimai ir vaikams neskirtą laiką.

“

Kariams už viršvalandžius nėra kompensuojama – nei pinigais, nei papildomu poilsiu. Nenuostabu, kad toks tarnybos krūvis atsiliepia šeimyniniame gyvenime, krenta motyvacija toliau tęsti karo tarnybą, nekalbant jau apie šeimai ir vaikams neskirtą laiką.

- Mindaugas Puidokas

Kario tarnybos trukmę lemia ir sveikata. Ir štai, tarnybą baigę kariai susiduria su kitu neteisingumu, apie kurį beveik nežino visuomenė. Kariams iki šiol nėra grąžintos per krizę neišmokėtos pensijų dalys. Ne vienas buvęs ir esamas karys tiesiai sako, jog parengti rezervistai yra, švelniai tariant, „apiplėšti“. Pasak Laimono Jako, dar 2016 metais **LR Vyriausybė** atskleidė, kad bendra tokia skola kariams, be palūkanų ir delspinigių, sudaro 29 mln. eurų. Šioje istorijoje itin liūdina faktas, jog **Krašto apsaugos ministerija**,

atrodo labiau linkusi kaltinti Seimą, o ne ieškoti bręstančios krizės sprendimo.

Dar viena karinės srities bėda yra tiesiogiai susijusi su tuo, ką galima pavadinti teisiniu fundamentalizmu. Turiu omenyje neseniai Konstitucinio Teismo paskelbtą draudimą kariui dirbti papildomai. Šito išdavoje kariai tapo suskirstyti į dvi kategorijas – vieniems galima dirbti, o kitiems – ne. Papildomai dirbti leista tarnaujantiems štabuose, ministerijoje, medicinos tarnyboje, kariuomenės orkestre, o kitiems, daugiausia žemesnių laipsnių kariams tarnaujantiems koviniuose daliniuose, – neleista.

REKLAMA

Gintarinė vaistinė

NERECEPTINIS VAISTAS. Prašome įdėmiai perskaityti pakuotės lapelį ir vaistą vartoti, kaip nurodyta. Netinkamai vartojamas vaistas gali pakenkti jūsų sveikatai. Galioja perkant www.gintarine.lt „Gintarinio klubo“ nariams ir fizinėse vaistinėse 2024 05 01-31.

LIVOSIL 140 mg, 30 kapsulių

4⁹⁹ €

MAŽŲ KAINŲ LENTYNA

RINKTIS

Sunerimą kariškiai rodo į Konstitucijos 29 straipsnį, kalbantį apie visų piliečių lygybės prieš įstatymą principą ir klausia – kaip suprasti šią teisinę abrakadabrą. Kiti rodo į algalapius, kuriuose kuklūs – apie 700 eurų siekiantys kario ir 1300 eurų žemesniųjų grandžių karininkų atlyginimai ir klausia – kodėl valstybė atima galimybę kariui ir jo šeimai gyventi oriau nei nustato pragyvenimo minimumas? Pastarojo klausimo sprendimą apsunkina ir tebegyvuojantis itin neigiamas karinės ir politinės vadovybės požiūris į bet kokius žemesnių grandžių karių mėginimus tiek pavieniui, tiek organizuotai ginti savo teises.

Kariams iki šiol nėra gražintos per krizę neišmokėtos pensijų dalys. Ne vienas buvęs ir esamas karys tiesiai sako, jog parengti rezervistai yra, švelniai tariant, „apiplėšti“.

- Mindaugas Puidokas

Ar nekyla „auksiniai pastatai“, kurie surytų kariams ir gynybai skirtus pinigus?

Teko girdėti ir įdomesnių istorijų, ypač susijusių su pastaruosiu metu lyg ir skaidrėjančiais kariuomenės

pirkima. Visgi dabar plačiai reklamuojama karinių miestelių statybų istorija kelia rimtų klausimų. Pavyzdžiui, 60 tūkst. kvadratinų metrų kareivinių pastatų ketinama statyti už 160 mln. eurų. Dėl tokios kainodaros sunerimę Karių teisių gynimo centro atstovai L. Jakas ir L. Jokšas kartu su nekilnojamo turto specialistais paskaičiavo: normali didelės apimties mažaukščių pastatų statybos kaina siekia apie tūkstantį eurų už kvadratinį metrą su įrengimu. Tūkstantį eurų už kvadratinį metrą padauginę iš planuojamo kareivinių ploto gauname 60 milijonų eurų ir jokių būdu ne 160 mln. Kyla pagrįstas klausimas ir jis vertas net apie 100 milijonų eurų.

REKLAMA

**Tiek daug priežasčių
išeiti į lauką!**

Žiūrėti prekes

Ar nebus taip, kad netrukus kalbėsime apie naują „auksinį“, tik šį kartą ne sąlyginai nedidelės apimties virtuvės įrankių, o kur kas didesnę – kareivinių statybos skandalą? Ypač turint omenyje, kad krašto apsaugos ministerijos vadovai nėra deleguoti nė vienos iš į valdančiąją koaliciją įeinančių partijų ir vargu ar jaučia politinę atsakomybę prieš rinkėjus. Optimizmo neprideda ir neseniai nuvilnijusi žinia, jog „Nota Bene“ istorijos dalyviai ir toliau dalyvauja kariuomenės viešuose pirkimuose ir netgi juos laimi. Ar tokio principingumo sprendžiant skaidrumo klausimus labai svarbioje srityje tikisi visuomenė?

Ar leisdami daugiau pinigų tikrai sustiprinome savo saugumą?

Lietuva jau yra atsakingai į savo ir transatlantinį saugumą žiūrinčių ir gynybai 2 proc. **BVP** skiriančių **NATO** narių klubo narė. Tuo didžiuojasi visi neabejingi šalies saugumui, tą mėgsta akcentuoti ir valstybės vadovai bei kiti politikai.

REKLAMA

Visgi, šautuvai patys nešaudo, o kovos mašinos pačios nevažinėja. Netgi transatlantinė partnerystė liks tik popierinių deklaracijų rinkiniu, jei už jos nebus patriotiškų, savo šalį ginti pasiryžusių piliečių. Netgi viešai skelbiamose gynybos doktrinos ištraukose akcentuojama, kad pirmasis gynybos nuo agresijos etapas yra atsilaikyti iki kol prisijungs gausesnės sąjungininkų pajėgos. Tad yra labai svarbu, kad mūsų kariai būtų aukštos moralės, o kario profesija būtų prestižinė ne žodžiais.

Ar nebus taip, kad netrukus kalbėsime apie naują „auksinį“, tik šį kartą ne sąlyginai nedidelės apimties virtuvės įrankių, o kur kas didesnį – kareivinių statybos skandalą?

- Mindaugas Puidokas

Deja, Karių teisių gynimo centro pateikti faktai liudija priešingai. Ženkliai didindami gynybai skirtą biudžetą, tuo pat metu mes silpniname svarbiausią kiekvienos karo elementą – karį. Nesureguliuoti teisiniai klausimai, nenoras spręsti įsisenėjusias sistemines problemas, investicijų prioritetų sąrašė apeiti kario gerovės, socialinio ir teisinio saugumo klausimai vargu ar prisideda prie šalies saugumo didinimo. Didelį nerimą kelia ir tai, jog bent jau viešojoje erdvėje, šiuos klausimus už šalies saugumą atsakingi aukščiausi šalies pareigūnai ilgą laiką tiesiog ignoravo. Dėmesio nesulaukė ir vidiniai karinio socialinio dialogo siekiai. Mano giliu įsitikinimu – tai yra rimtos klaidos, kurias būtina taisyti ir kuo skubiau.

REKLAMA

Dabartinei Vyriausybei didele dalimi pasisėkė – ji turi galimybę aštrėjančias problemas malšinti didesniu finansavimu. Visgi, daugiau ir geresnių ginklų neduos daug naudos, jei liks nesutvarkyti paprasčiausi kario buities klausimai. Labai noriu tikėti, jog jau būsimasis šalies vadovas, kartu esantis ir vyriausiuoju ginkluotųjų pajėgų vadu, į šiuos klausimus žiūrės atsakingiau, o mūsų **kariuomenė** ir savanoriškosios pajėgos atsikratys paskutinių sovietinės armijos ydų. Saugumo politikos klasikas Barry Buzan aiškiai įvardino – kiekvienos valstybės saugumo esmę pirmiausiai sudaro žmonės, jų ryžtas ginti valstybę ir pasitikėjimas ja. Dėl to tik atsigręžę į karius ir jų šeimų gerovę turėsime ir tikrai stiprią bei darniai funkcionuojančią gynybos sistemą.